

ховому ринку також працює також понад 35 тис. страхових агентів — фізичних осіб, які не сертифіковані, але на них припадає понад 25 % ринку страхових послуг. З огляду на що, сфера діяльності страхових агентів не врегульована належним чином, професійний розвиток повинен бути однією з головних цінностей сучасного українського ринку страхування [4, с. 77].

Майбутнє страхування за розвинутим ринком професійних страхових посередників — фінансових консультантів, агентів і брокерів. Кожен повинен займатися своєю справою. Стандартизовані страхові продукти повинні поширюватися через агентські мережі, а розміщення складних, нестандартних ризиків повинні займатися професійні страхові брокери, що володіють спеціальними знаннями і досвідом. Від цього виграють усі: страховальники, страховики і держава.

Список літератури

1. Основы страховой деятельности: Учебник / Отв. ред. проф. Т. А. Федорова. — М.: Издательство БЭК, 1999.
2. Галагуза Н. Ф. Страховые посредники. — М., 1998. — 202 с.
3. Юлдашев Р. Т. Введение в продажу страхования, или как научиться продавать надежду. — М.: Анкил, 1999. — 134 с.
4. Страхове посередництво: теорія та практика: Навчальний посібник // За редакцією О. М. Залетова. — К.: Міжнародна агенція «BeeZone», 2004. — 416 с.

УДК 336.713

А. В. Ярова,

асистент кафедри банківської справи,
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

СТРАХУВАННЯ ДЕПОЗИТІВ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ФОРМУВАННЯ ДИПОЗИТНОЇ БАЗИ БАНКІВ

На ринку фінансових послуг важливе місце в залученні коштів фізичних осіб на вклади і депозити належать банкам. Важливою складовою трансформаційної функції банків як фінансових посередників є акумулювання тимчасово вільних коштів суб'єктів господарювання і населення, які спрямовують їх на здійснення банківських операцій і послуг. Без достатньої ресурсної бази банки

не можуть належним чином й у відповідних обсягах надавати суб'єктам економіки відповідні активні банківські послуги. Необхідного умовного вирішення зазначеного завдання є забезпечення своєчасного та повного повернення депозитів їх власникам. У цьому контексті важливим є питання є страхування депозитів фізичних і юридичних осіб.

При цьому слід звернути увагу на дискусійний характер визначення поняття депозит. В економічній та юридичній літературі, нормативно-правових актах досі відсутній єдиний методологічний підхід до визначення сутності банківських депозитів. Дослідники пропонують власні підходи щодо визначення сутності вкладів (депозитів), обговорюють різні ознаки їх класифікації, які впливають на практику залучення та страхування коштів юридичних і фізичних осіб розміщених на депозити. На нашу думку, найбільш доцільним є таке визначення терміну депозит: депозит — кошти в готівковій або безготівковій формі у валюті України або в іноземній валюті або банківські метали, які відповідно до законодавства України розміщені вкладником на договірних засадах на визначений строк зберігання або без зазначення такого строку на іменних рахунках у учасника (тимчасового учасника) Фонду гарантування вкладів фізичних осіб чи залучені таким учасником у формі випуску (емісії) іменних ощадних (депозитних) сертифікатів і підлягають виплаті вкладнику відповідно до законодавства України та умов договору. Відповідно до чинного законодавства ФГВФО відшкодовує вклади, розміщені на рахунках в банках, лише в грошовій формі. Вклади в банківських металах не підлягають відшкодуванню ФГВФО.

За сучасних умов важливе значення для залучення банками депозитів має наявність не лише довіри до банківської системи, а й система страхування вкладів. Суб'єкти економіки та особливо населення, не маючи відповідної довіри до банків, не будуть вкладати свої кошти на депозити взагалі та/або будуть вкладати їх на невеликі терміни. Це стає реальністю в умовах фінансової кризи та/або нестабільності економіки, коли зменшуються доходи населення, відбувається девальвація гривні, існують інфляційні очікування. Негативно впливає на депозитне залучення коштів можливість введення НБУ мораторію на дострокове розірвання депозитних договорів, а також неповернення низкою проблемних банків депозитів юридичним і фізичним особам. Зазначенні чинники можуть викликати посилений відтік депозитів із банківського сектора. Тому багато банків, щоб зменшити негативні наслідки відтоку коштів з депозитів, пропонує вкладникам нові види

деPOSITИХ продуктів, які поряд з гарантуванням вкладів ФГВФО, додатково страхується в страхових компаніях.

Так, Universal Bank, дбаючи про своїх клієнтів і розуміючи потребу в захисті їх заощаджень, пропонує їм послугу «Захищений депозит» у рамках партнерської програми з СК «Ренесанс життя». Зазначена послуга може бути оформлена в додаток до депозиту і не є його обов'язковою та невід'ємною частиною. У разі настання страхового випадку (втрата життя внаслідок нещасного випадку), визначені договором вигодонабувачі одразу додатково отримують страхову компенсацію, еквівалентну сумі депозиту (не очікуючи 6 місяців, щоб отримати спадок, як це передбачено законодавством). Основними умовами програми є: договір страхування оформлюється разом із депозитним договором; вигодонабувач призначається застрахованою особою; виплата страхової премії здійснюється в момент відкриття депозитного рахунка; період страхування є фіксованим протягом строку дії депозитного договору. При цьому розмір страхової премії залежить від розміру депозиту.

Підсумовуючи зазначимо, що в нинішніх умовах слід розвивати співпрацю банків та страхових компаній у сфері страхування вкладів фізичних осіб. Це суттєво вплине на рівень довіри населення до банківської системи, сприятиме інтеграції діяльності банків та страхових компаній, позитивно впливатиме на розвиток операцій, які ними виконуються.

УДК 336.71

М. Д. Алексеєнко,

д-р екон. наук, проф., професор кафедри банківської справи, ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

Л. М. Алексеєнко,

д-р екон. наук, проф., професор кафедри фінансів суб'єктів господарювання і страхування,

Тернопільського національного економічного університету

ПРОБЛЕМИ ІНТЕГРАЦІЇ БАНКІВ З НЕБАНКІВСЬКИМИ КОМПАНІЯМИ

Посилення в умовах глобалізації конкуренції на ринках фінансових послуг, впровадження новітніх технологій у діяльності фінансових посередників спонукає банки розширювати спектр по-